

Politistasjonen midt i Vålerenggata - side 8-10
Puben i Strømsveien 22 – side 6-7

VÅLERENGA HISTORIELAG - vi tar vare på fortiden for fremtiden

nr. 2 - 2018
21. årgang

MER GAMMELT ENN NYTT

God sommer!

Vandring i Gamlebyen 6. september – side 10

Medlemsmøte 11. september – side 11

Av Even Haugseth

Enda et blått skilt på Vålerenga

Vi trodde det var en aprilspøk, men det var ramme alvor. I påsken tok eieren av et hus i Vålerenggata seg den frihet å rive sitt gamle trehus. Han hadde fått tillatelse av Plan- og bygningsetaten til å restaurere huset. Nå snakkes det om at han kommer til å få bot for å gjøre dette. Bare synd at bota er latterlig lav. Vi venter i spenning på hva som skjer videre i saken.

På medlemsmøtet vårt den 10. april ble vi tatt med på en snartur til Amerika av en av våre populære forfattere. Det var Toril Brekke som hadde tatt turen til oss på Vålerenga for å fortelle om den norske utvandringa. Det ble en interessant kveld for de mange framfutte i menighetssalen. Vi er glade for at Vålerengen pikekor også denne våren kom og sang så fint for oss.

Lørdag 21. april var det igjen klart for det årlige fortaus- og bakgårdsmarkedet på Vålerenga. I den deilige vårsola var det også i år mange som ruslet rundt og kikket på ting som kunne kjøpes rimelig og brukes om igjen. Veldig hyggelig var det at flere kom innom oss i historielaget og slo av en prat, der vi holdt til på hjørnet av Islandsgata og Hjaltslandsgata.

10. mai kom den triste beskjeden og at vår tidligere sekretær, Bjørg Staal, hadde gått bort. Bjørg som vokste opp i Strømsveien 44, hadde mye å fortelle om Vålerenga. Vi var så heldige at hun delte både sine minner og private bilder med oss. En del finnes i boka fra 2002, Vålerenga – bydel med sjel. Andre ting finnes i tidligere medlemsblader som ligger på nettsida vår: valerenga.org. Bjørg kommer alltid til å bli husket som ei ekte vålerengjente. I styret gjorde hun en kjempejobb, og hennes innholdsrike årsberetninger og referater er tatt godt vare på for ettertida.

På våren får vi også vite om vi får frivillighetsmidler fra Bydel Gamle Oslo. Dette året fikk vi hele 20 000 kroner. Det er med stolthet vi registrerer at vårt frivillige arbeide blir lagt merke til og verdsatt, og vi skal bruke pengene slik at

Vålerenga og medlemmene våre har glede av dem. Stor takk til Bydel Gamle Oslo!

Værmessig har vi vel aldri hatt en så flott forsommer som i år. Tirsdag 5. juni var det litt kjøligere og perfekt for vår bydelsvandring midt på Vålerenga. Grunnen til at vi ikke la dette ut på Facebook, var at vi først og fremst medlemmene og deres familie og venner skulle få fortrinnet ved å være med på denne turen. Ved den gamle politistasjonen på hjørnet av Vålerenggata og Ingeborgs gate hadde vi sammen med Oslo Byes Vel og Boligbygg invitert til høytidelig avduking av det blå, emaljerte skiltet som skal pryde huset i årene framover. Ekstra hyggelig var det at noen som hadde tilknytning til politistasjonen kom og var med på dette. Det ble en overkommelig lang spasertur nedover til enden av Smålensgata, opp gjennom parken til Orknøygata før vi endte opp på det gamle gårdstunet ved prestegården og Vålerenga kirke. Takk til alle som møtte opp, og en ekstra hilsen til våre venner i Oslo Byes Vel og Boligbygg som var med og spleiset med oss, slik at det 7. blåe skiltet kom opp på Vålerenga.

Etter sommerferien minner vi om vandring Gamlebyen torsdag 6. september. Foreningen Middelalder-Oslo og Leif Gjerland inviterer oss i Vålerenga Historielag. Tirsdag 11. september har vi høstsesongens første medlemsmøte med besøk fra Oslo byarkiv. Så det er all grunn til å glede seg til høsten også. Nå er det sommer, og styret ønsker dere alle en riktig god ferie.

Forside:

Anne-Lise Skyttum (89) fikk æren av å avduke skiltet på den tidligere politistasjonen i Vålerenggata. Hennes far, Ole Sollie, jobbet ved stasjonen og familien bodde også i huset. Historielaget tok initiativet til å få satt opp skiltet. Det ble et spleiselag mellom Oslo Byes Vel, Boligbygg og historielaget. Christina Aas fra Oslo Byes Vel og Tron Egil Grov fra Boligbygg var derfor spesielt invitert.

Foto: Bjørn Granlund

Ny bok:

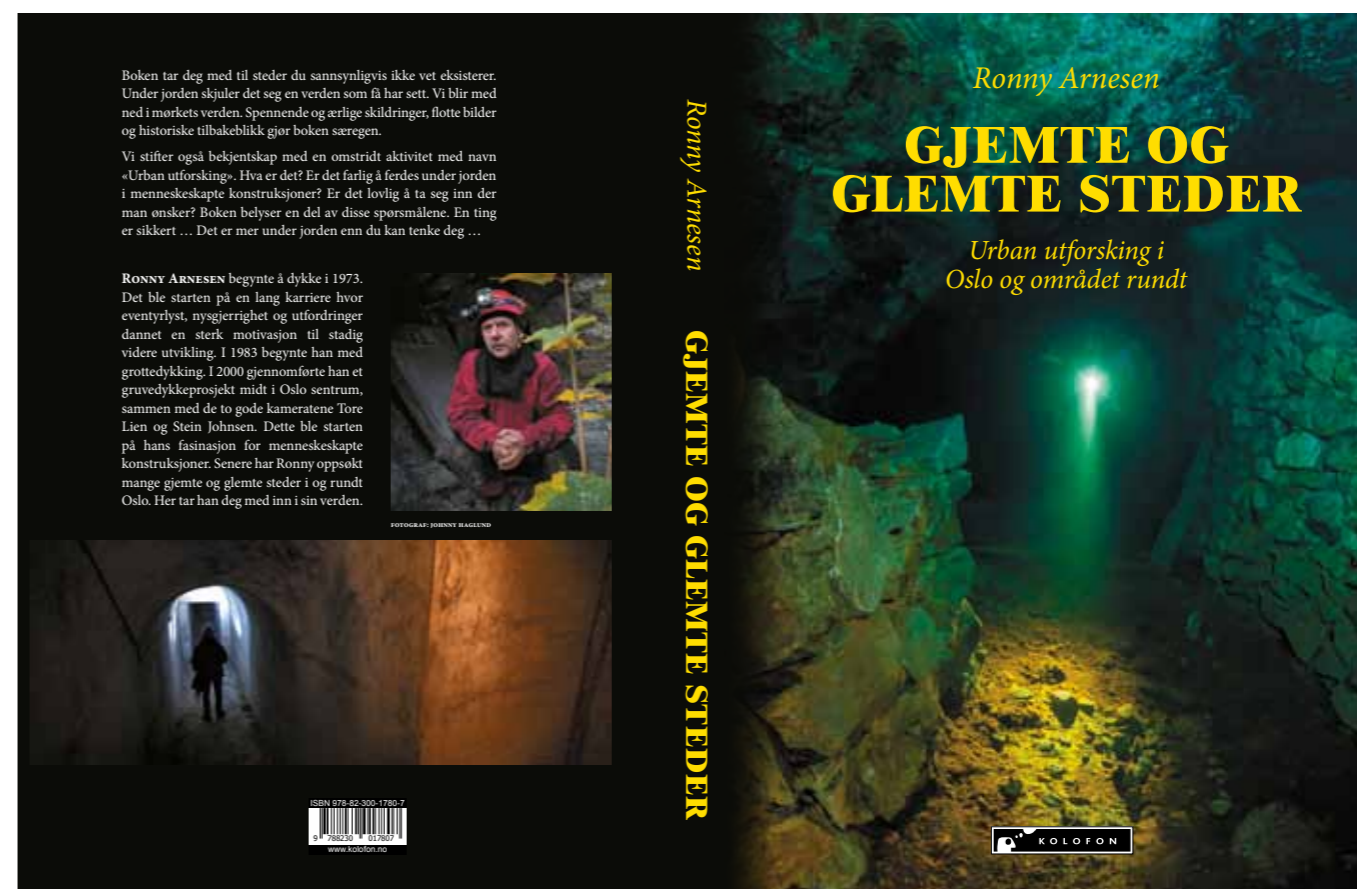
Spennende lesning blant annet om Vålerenga

av Even Haugseth

Noen husker kanskje at vi hadde Ronny Arnesen på et av medlemsmøtene våre for en stund siden. Nå kommer hans nye bok, og vi kan love dere mye spennende lesning. Bli med til deler av Oslo og området rundt du ikke vet eksisterer. Boka tar deg med på en reise i tid og sted som for de aller fleste er ukjent.

Flotte bilder, tegninger og illustrasjoner gir deg muligheten til å oppleve en side av byen du ikke ante fantes. Et av kapitlene er her fra Vålerenga.

Bli med innenfor gitterporten i muren mot parken, der hvor Ingeborgs gate møter Danmarks gate. Du kommer til å bli overrasket.

Spasertur på Vålerenga med småspeiderne

4. april tok Jarle Teigøy med seg småspeidere fra Vålerenga på spasertur. Selveste Terje "Henger'n" Hellerud stilte også opp.

Den ble en fin runde på 1 time og 20 minutter hvor de startet opp ved kjerka, skolen og Rudolf Nilsens fødested i Orknøygata.

Så fortsatte de ned Ingeborgs gate med bakgården i Vålerenggata 29 hvor VIF ble stiftet, videre til politistasjonen og kolonihagen og med avslutning på Sotahjørnet.

Jarle forteller at det var lydhøre og interesserte speidere som var med. Historielaget takker Jarle og Terje for at de tok seg tid til å fortelle om Vålerenga til den oppvoksende generasjon.

Red.

Medlemsmøte 10. april

av Even Haugseth / foto: Bjørn Granlund

Denne flotte vårvelden var det lang kø utenfor døra da vi lukket opp klokka halv sju. Innen vi startet opp, var salen fylt til siste stol. Vi velger å tro at det var både vårværet og kveldens program som fikk så mange til å komme.

De frammøtte ble ønsket velkommen, og så ville Jarle Teigøy gjerne ha ordet. Han hadde fått i oppdrag å overrekke beviset for æresmedlemskapet som ble offentliggjort på årsmøtet. Etter å ha blitt overøst med mange rosende ord, fikk undertegnede både nydelige blomster og et flott portrett som Fred Arild Ruud hadde laget. Det er med stolthet at jeg mottar denne utnevnelsen. Jeg er stolt over det vi har fått til i laget, og medlemmene skal også ha sin del av æren for dette.

Så var det Vålerengen pikekor som fikk slippe til. De stiller alltid opp for oss, og deres repertoar var valgt med henblikk på foredraget denne kvelden. I deres sanger ble vi med på en reise via de britiske øyer og over til den andre siden av Atlanteren, akkurat slik som mange av de norske utvandrerne dro for å komme til Amerika.

Etterpå var det Toril Brekkes tur til å fortelle om sine historiske romaner om den norske utvandringen dit. Da hun ble invitert av Aschehoug til å skrive om dette, trengte hun et godt grunnlag for å gjøre det og leste Ingrid Semmingsens verker. Hun

fant da ut at det var flere forskjellige grunner til at folk dro, og det foregikk i forskjellige perioder. Noen dro på grunn av fattigdom, andre måtte rømme på grunn av lovbrudd, noen var eventyrere, mens andre var forfulgt på grunn av religion. Hun diktet opp noen egne personer og plasserte dem inn i faktiske hendelser.

Den første spede begynnelsen til organisert utvandring var i 1825, da en gruppe kvekerer dro fra Stavanger med båten "Restaurationen". Grunnen til at de dro, skal ha vært at de følte seg religiøst forfulgt i Norge, og i Amerika var det religionsfrihet. Toril reiste også over for å se hvordan det så ut der hvor Kleng Peerson og hans følge slo seg ned, og pent var det der, selv om det må ha vært litt av et slit for å rydde land. Malaria fantes også på de breddegrader, og den og andre sykdommer slapp de ikke unna. I den første boka hennes "Drømmen om Amerika" som kom i 2006, møter vi kvekeren Håvard som gifter seg med den foreldreløse Elise. Han vil ta med seg henne og hennes bror Ansgar over havet. Redde, fattige og uvitende kommer søskenparet til den nye verden. Og i en nybyggerkoje ved Ontariosjøen føder Elise Håvards datter Brenda. Uforutsatte ting dukker opp og Håvard tar med seg Brenda og fortsetter til Chicago hvor hun blir "gledespike".

"Gullrush" i 2008 var hennes andre bok. Vi følger Brenda videre mot vest, til California hvor en fant gull

i 1848. Drømmen om et bedre liv og rikdom lokker. Vi blir med norske innvandrere inn i den amerikanske borgerkrigen på 1860-tallet.

"Det lovende landet" i 2010 er den siste boka i denne trilogien, og den handler om lykkejegeren og rømlingen som utvandret. Kjæresten fra Ofoten kommer etter til New York og prøver å finne han igjen. Hun treffer til slutt igjen sin utvalgte på Stillehavskysten i det nordvestlige U.S.A.

Det ble en riktig så interessant kveld sammen med Toril Brekke, og for den som ikke har lest hennes romaner, får en virkelig lyst til å gjøre det. Jarle Teigøy viste også en smakebit som kan beskues på vår fotoutstilling i oktober. Det er et postkort av Vålerenga kirke som er sendt til en norsk-amerikaner i U.S.A. Vi vet at Jarle er en ivrig samler, og selvfølgelig er det mulig i dagens dataverden å finne slike klenodier på andre siden av kloden.

Så var det klart for deilige vaffer og kaffe som Kari Johannessen og Inger Løkkevik hadde stelt i stand til oss.

Fikk en liten prat med Toril Brekke etterpå, og hun kunne fortelle at hennes sønn, Kjetil Indregard, laget "Siste kamp" – hundreårskrøniken om Vålerenga som ble vist på Oslo Nye Teater. Hyggelig, for det er ikke hver dag Vålerenga er tema på et teater.

Hvem vet mer om Torp-huset i Strømsveien?

Pernille Christensen tok kontakt med oss på Facebook for en stund siden. Hun har flyttet inn i Torp-huset i Strømsveien 29, og vil gjerne vite mer om dette lille huset. Vi har fortalt henne at da trafikken var som verst i Strømsveien i 1970/80-åra, så vasket fru Torp huset sitt utvendig.

Nå vil vi gjerne ha flere opplysninger fra dere, og Pernille skriver dette til oss:

«Er det kanskje noen her som kjenner dette fine, hvite huset i Strømsveien 29 fra "gamledager"? (Like ved Vålerenga busstopp, rett over gaten for Kiwi. I dag er det grønt.)

På Vålerenga historielag sin hjemmeside, kan vi lese etter et møte med eierinnen i 1987:

"Jenny Torp fortalte videre at hun var 3. generasjon som bodde i huset. Besteforeldrene kjøpte huset rundt 1870, bestemoren drev melkebutikk her og moren handlet med glass og stentøy fra 1920-årene til butikken ble nedlagt for 25 år siden, men butikkinteriøret fra morens butikk er fortsatt intakt."

Hennes foreldre var Helfride og Hans Torp.

Skulle veldig gjerne likt å høre fra noen som besøkte butikken, eller har bilder eller beskrivelser av de som bodde der. Hadde vært så artig å lære mer! Huset fremstår i dag litt slitent og preget av dårlig vedlikehold, men vi skal få det fint igjen!

Foto: Johnny Vaaga (Jeg vet ikke årstallet bildet er tatt, det er lånt fra historielagets album.)»

Send oss opplysninger på epost@valerenga.org, eller ta kontakt med en av oss i styret. Takk!

Yassin driver Jordal Bistro eller Haveli som vi også kjenner den som. Han flyttet fra Punjab i Pakistan til Vålerenga på 1970-tallet og har drevet den siden 1994.

Strømsveien 22 ble oppført i 1896, og byggherre var kjøpmann Julius Aarnæs. Arkitekt: Otto Holm.

Strømsveien 22

Puben på hjørnet

av Petter Opperud

På hjørnet av Solørgata og Strømsveien ligger Jordal Bistro, eller Haveli, som det står på det store skiltet over døra. Her har Yasin Chaudry drevet pub siden 1994, og vi stakk innom for å slå av en prat med ham.

Kom til Norge i 1976

Jeg kom til Norge i 1976, 18 år gammel, og flyttet inn i Hedmarksgata 7. Det var da en stor trevilla med hage. Det var mine eldre brødre som hjalp meg å flytte til Norge, forteller Yasin. Etter 3 – 4 år flyttet jeg sammen med min eldste bror Yousef i Strømsveien 26, og så kjøpte jeg leiligheten i 3. etasje i Solørgata 7. Der kunne vi se rett ned på puben.

Først gikk jeg to år på Haugenstua skole for å lære norsk. Da jeg kom hit virket språket merkelig, men folk her var veldig hyggelige, og samfunnet var ikke så ulikt som man kanskje skulle tro. Islam og kristendom er jo

to veldig like religioner. Og jeg snakket engelsk, så det gikk greit.

Etter to år begynte jeg på Sogn Videregående skole. Først grunnkurs Maskinmekaniker, så Vk i Bilmekaniker og så to år som bilmekanikerpårling hos Citroen. Deretter jobbet jeg i 4 år som bilmekaniker, mens jeg tok helgevakter på Sporveien. Men i 1987 ødela jeg ryggen da jeg skulle bære en tung motor. Det ble umulig å fortsette i samme jobb, så jeg begynte i restaurantbransjen.

Ble pubeier i 1994

Jeg kjøpte puben i 1994 etter tips fra min regnskapsfører, forteller Yasin.

Da jobbet jeg på Triadensenteret i Lørenskog. Det var restaurant her fra før av, men den skulle selges. Siden jeg er muslim, skal jeg egentlig ikke selge alkohol. Alkohol kan gjøre at man blir full og da kan man miste mye av sin menneskelighet, i følge Islam. Norge er ikke et muslimsk land, og her er dette blitt jobben min. Men jeg drikker ikke alkohol, og jeg aner ikke hvordan øl eller vin smaker. Jeg har aldri drukket og aldri røkt.

Jeg lager mye mat på puben selv, særlig hvis noen bestiller biff. Det er det jeg som må lage, for den skal stekes annerledes enn den pakistanske maten. Jeg er eier og daglig leder og er nok innom her hver dag, men jeg

jobber ikke så mye som før, for jeg begynner å bli gammel. Kona er også mye her. Jeg kommer nok til å selge puben før eller siden. Jeg prøvde å selge den for en stund siden, men det var veldig mislykket, og jeg strever fortsatt med å rette opp en del som skjedde da.

Flyttet i 2008

Siden jeg har bodd på Vålerenga i 32 år og drevet pub her i 24 år kjenner jeg veldig mange i strøket og føler meg hjemme her. Det har skjedd store endringer på Vålerenga i løpet av disse årene. Masse nybygging, men kanskje det viktigste som har skjedd er omlegginga av trafikken i Strømsveien. Familien var aktivt med på aksjonene da vi stengte Strømsveien. Begge guttene mine gikk på Kampen skole.

Tidligere bedrifter i Strømsveien 22:

Jeg regner meg som VIF-tilhenger. Min interesse for fotball har kommet her i Norge. I Pakistan er ikke fotball noen stor idrett, selv om den finnes. Der er det Cricket og Landhockey som er nasjonalidrettene. Pakistan har vært verdensmester i begge deler. Cricketstjernen Imran Kahn er blitt politiker og kan kanskje bli statsminister ved neste valg, forteller Yasin.

I 2008 flyttet familien til Strømmen for å bygge generasjonsbolig. Der bor vi nå. Jeg og kona, mine 2 sønner Wahab og Arbab og deres familier, inklusive 2 barnebarn. Hjemme lager jeg ikke mat, det er konas område. Selv liker jeg tradisjonell pakistansk mat, gjerne mye grønnsaker, og så pepperbiff.

Inne på politistasjonen i Vålerenggata 24 i september 1946. Foto: Arbeiderbladet/Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

Politistasjonen midt i Vålerenggata

av Even Haugseth

I 1878 ble Kristiania utvidet til også å omfatte blant annet de to forstadsområdene i Aker herred, Kampen og Vålerenga. En av de første forandringene som skjedde etter denne byutvidelsen, var at de to områdene fikk hvert sitt lokale bydelspoliti. Kampens Politivagt lå først i en vei som ble kalt Mark Veien, og flyttet kort etter inn i murhuset ved Kampen kirke, Normannsgata 44. Vaalerengens Politivagt lå i det som den gangen het Lang-Gaden, som skiftet navn til Vaalereng Gaden rett etter. Der ble den permanent på adressen Vålerenggata 24. Det var overrettssakfører Salomonsen, eieren av Vaalerengens Hovedgaard som eide denne eiendommen helt til slutten av 1800-tallet. Da solgte han sine eiendommer på Vålerenga og hovedgården ble prestegård.

I 1904 ble imidlertid de to småvaktene samlet her på Vålerenga, og fra 1909 fikk den status som politistasjon. Den ble nedlagt i mars 1955, og virksomheten flytta over til Grønland politistasjon.

En del konstabler hadde leiligheter i de to trehusene mot gata. Førstebetjenten bodde alltid der. I bakgården stod en stor bygning i utmurt bindingsverk. Den rommet både arresten, stall til to hester, høyloft og utedo. Denne fikk stå til 1966.

I de tider da telefon så langt i fra var allemannseie, hendte det at politistasjonen måtte formidle beskjeder til folk på Vålerenga eller låne bort telefonen til folk som trengte å ringe et sted. Hvis foreldre savnet noen av sine minste ved leggetid, kunne det være lurt å ta en sjekk på politista-

sjonen om de hadde fått inn noen bortkomne unger.

Når stramme konstabler i uniformer patruljerte i gatene, måtte noen og enhver skikke seg. Messingkuler var lenge vanlig på luene, og det ble derfor fristende for ungene å rope etter dem: "Det lukter messing, det lukter messing!", før de løp for livet for å komme unna.

Det er nærliggende å tro at det var her fra dette miljøet Thorbjørn Egner, som i flere år bodde bare noen kvartaler unna, hentet ideen til politimester Bastian og røverne i Kardemomme by. Han opplevde aldri stasjonen på Kampen i drift, så han har trolig studert det hele på Vålerenga.

Øverst: Det er nå 1 år siden prosjektsjef Espen Foss Johansen fra Boligbygg klypte snora i Vålerenggata 24 for å markere at den utvendige oppussinga av husene var ferdig. Her er også bl.a. prosjektleder Tron Egil Grov, antikvar Andre Korsaksel og leder av Vålerenga Historielag Even Haugseth. Foto utlånt av Boligbygg.

I midten: Kontabler i bakgården. Torleif A. Lie stående som nr. 1 bakerst fra venstre. Foto fra historielagets arkiv.

Nederst: Politistasjonen i september 1946. Vi ser også inngangsdøra fra Vålerenggata. Den er senere blitt tett igjen. Foto: Thorbjørn Skotaam/Arbeiderbladet/Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek.

En kjent person som var med helt til nedleggelsen, var overbetjent Thorleif A. Lie, eller "Pol'ti Lie" som han var bedre kjent som på Vålerenga. Han hadde alltid så flotte hunder.

Vi kom i kontakt med Roy Hansen via Facebook. Hans kones bestefar var broren til Torleif A. Lie. Roy har sendt oss interessante opplysninger om han.

Torleif A. Lie var født 10. juni 1896 på Haslumhøiden i Bærum. Han var sønn av Karl Arnesen og Helma Thorersdatter Kampen. Navnet Lie er etter hans barndomshjem som er et småbruk på Haslum.

Han var en mann som under krigen sto for det han trodde på. Visstnok var det kun 19 politifolk i Oslo som nektet å underordne seg nazistenes retningslinjer.

Aksjon Polarkreis Politiet. Tyskerne hadde i en tid forberedt en aksjon for å slå ned på motstand mot den tyske okkupasjonen innen politiet. Eilifsen-saken ble nå brukt som påskudd, og samme dag som han ble skutt ble planene satt ut i livet. I løpet av den første dagen arresterte tyskerne omkring 500 norske polititjenestemenn. I Oslo ble 700 politimenn beordret til oppstilling under væpnet tysk vakt i den gamle gardekasernen på Majorstuen. Politiminister Jonas Lie og politigeneral Wilhelm Redies avkrevde lojalitetsed. Jonas Lie satte makt bak kravet ved samtidig å opplyse at politifullmektig Eilifsen nettopp var blitt henrettet for ordrenekt. I begynnelsen nektet de fleste, men etter å ha blitt truet med

særdomstol og henrettelse allerede neste dag undertegnet alle så nær som 16 mann. De arresterte ble etter hvert anbrakt på Grini. Arrestanter fra andre landsdeler ankom så sent som en eller to måneder senere, og satt i mellomtiden i lokale fengsler eller leire. Utover høsten ble flere frigitt, enkeltvis eller i puljer. Årsaken er ukjent, men det kan synes som om tilfeldighetene hadde rådet under arrestasjonsbølgen i august. Personer som opplagt ikke var uttrykt tyskfiendlige hadde gått med i dragsuget, mens mistenkte motstandsmenn hadde gått fri. Klager på personellmangel ved flere politikamre kan også ha spilt inn. Hovedpoenget var sannsynligvis å skremme det norske

politiet til å samarbeide, men man ønsket at etaten skulle fortsette å fungere. Omkring 300 politifolk som ble arrestert under denne aksjonen, ble i desember 1943 og i januar 1944 transportert fra Grini til konsentrasjonsleiren Stutthof i Polen.

Torleif A. Lie var en av dem som kom til denne leiren. Der fikk han jobb som hundepasser og overlevde oppholdet på hundemat. Han ankom Kjeseter flyktningemottak i Sverige 12. mai samme år. Etter krigen var han med og startet hundetjenesten i politiet.

Han døde på Haslum 17. september 1988.

Torleif A. Lie (1896-1988) var kjent som Pol'ti Lie på Vålerenga. Han var på politistasjonen i Vålerenggata helt til nedleggelsen i 1955. Foto utlånt av Roy Hansen.

Foreningen Middelalder-Oslo inviterer til gratis vandring i Gamlebyen med Vålerenga Historielag

På 1600-tallet ble den nedbrente middelalderbyen Oslo fraflyttet, lagt under jord og glemt, før den på 1800-tallet ble gjenoppgadet som et «Nordens Pompeii». Utover på 1900-tallet ble så de viktigste ruinene i Gamlebyen gravet fram enkeltvis, mellom dagens veier og jernbane.

Vandringen er et ledd i foreningen Middelalder-Oslos arbeid med å formidle verdiene i fortidens gamle by, nåtidens trafikk i ruinområder og framtidige muligheter til å kunne få oppleve hele Oslo middelalderby i sammenheng, slik foreningen foreslår i sitt omfangsrige «Framtidsbilde for Oslos middelalderby 2024 - 2030». bortom.

Vandringsleder: Leif Gjerland
Tidspunkt: Torsdag 6. sept. kl. 17.00
Frammøte: På Oslo torg, rett ved Oslo ladegård
Ankomst: Trikk 18 og 19 / buss 34 og 74 til St. Halvards plass

Etter å ha blitt gjemt, glemt og gjenoppgadet som et «Nordens Pompeii», tegner dagens Framtidsbilde opp en mengde mulige tiltak for å kunne gjenoppleve hele den gamle Oslo middelalderby.

Velkommen til medlemsmøte tirsdag 11. september kl. 19.00 i menighetsalen, Vålerenga kirke.

Sammenslåingen av Oslo og Aker

Det er i år 140 år siden Vålerenga ble en del av byen, og det er 70 år siden resten av Aker kommune ble slått sammen med Oslo.

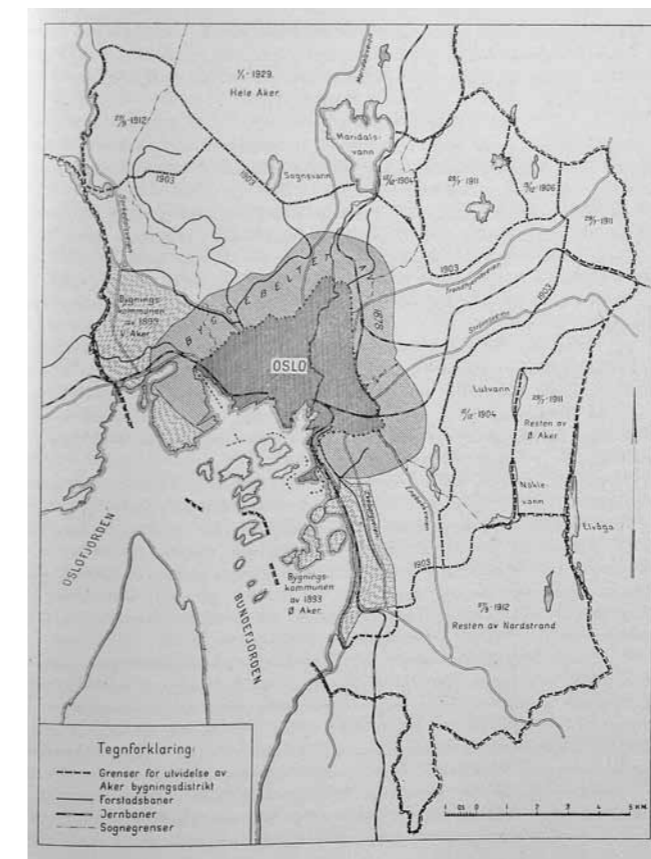
For å markere disse jubileene har vi invitert ingen ringere enn Johanne Bergkvist og Unn Hovdhaugen fra Oslo byarkiv. Noen husker dem sikkert fra 2 år tilbake da de var hos oss sist. Byarkivet har spesielt fokus på dette temaet i år, så nå er de to klare til å fortelle oss om disse viktige hendelsene i byens historie.

Etter foredraget følger vi opp med kaffe og vafler fra jentene våre på kjøkkenet, slik vi pleier.

Nederst: Kartet fra 1878 viser innlemmelsen av forstedene som Vålerenga og Kampen. Christiania med sin karakteristiske trekantete form fra 1878 med byggebeltet som omsluttet byen. Innenfor dette området gjaldt Kristianias bygningsforskrifter, inkludert murtvengen.

Kilde: Aker 1837-1937. Kommunens styre og forvaltning gjennom hundre år, 1940.

Til høyre: En av grensesteinene fra 1878.
 Foto: Bjørn Granlund.

Hvor er dette?

Dette huset ser ut som det er fra en svunnen tid? Dette bildet ble imidlertid tatt av Bjørn Granlund så sent som i 1996. Vet du hvor på Vålerenga huset lå? Kanskje du har noe å fortelle om huset eller de som holdt til der? Send svar til oss på epost@valerenga.org eller kontakt en av oss i styret.

“Hvor er dette?” i forrige blad:

Vi fikk 2 svar fra leserne på forrige bilde. Guttemusikken gikk forbi Mørch-gården i St. Halvards gate 79. Det visste både Jan-Erling Gulbrandsen og Lisen Dahlstrøm. Lisen har også mer å fortelle. Vi takker så mye for svarene.

St. Halvards gate 79

av Lisen Dahlstrømmer

eg blar gjennom siste nummer av “Mer gammelt enn nytt”, og finner et kjent motiv, nemlig huset der jeg bodde i 24 år. Sannsynligheten er stor for at jeg forfulgte korpset helt “hjem”.

Dette er St. Halvards gate 79, ved siden av Kafè Eno i Strømsveien 1. Huset var eid av en advokat Mørch. Vi leide for 100 kroner måneden, mener jeg å huske.

Vi hadde en låve og et gammelt bolighus fra 17-1800 tallet i bakgården, samt et hestetrau og en dobbel utedo. Jeg forbinder rotter med den. Det var mange fra Galgeberg 3 som lekte der sammen med meg, og jeg hos dem. Vi gikk til fru Botner, samla pappesker som ble kuer, satte dem på båsen og melka i vei, blant annet. Det var en flott tid.

Rundt 1960 ble alt inventaret i bakgården revet, og opp kom Eckermanns bruktbuikk.

Huset ble vel egentlig utsatt for rivningstrussel ganske tidlig (rundt 1950). Dette var visstnok årsaken til at det ikke ble vedlikeholdt noe særlig. Innvendig forsvant vannet blant annet.

På det tidspunktet var det nok ekteparet Nachtstern som drev trikotasjeforretning ved siden av oss. Jeg husker fjernt to hyggelige mennesker. Jeg er født i 1951.

På loftet var det en egen liten leilighet med to rom. Rundt 1955 bodde det også en kunstner på et rom hos oss. Hvor stor kunstner han var, vet jeg ikke, men han hadde i alle fall

gått på kunstakademiet. Han etterlot seg en mengde aktmalerier, malt på tjukke strie.

Som alle som er gamle nok husker, ble det rimelig masete og bråkete rundt oss i gata. Huset sto kontinuerlig og rista på grunn av tungtrafikken. Mora mi tapeserte stua hvert år. Maleren hadde flytta. Til slutt tok hun alle aktmaleriene hun fant på loftet og klistra dem opp på veggene. Hun fikk et flott underlag for tapetseringa. Det så nok ikke gravemaskinen da huset ble revet i 1987. Hun lot et av dem stå åpent, så det skar jeg ut da jeg ga opp å bo der i 1975. Mor hadde da flytta til Kalbakken.

Kanskje jeg var litt negativ, men det var et bilde av 60-70 åra. Nå er jo Vålerenga og Gamlebyen blitt to perler. På grunn av alt bråket, manglende vann og dyrt å fyre opp og en utrivelig do i gården, flytta jeg til studentbyen på Kring-sjø. Det hender jeg tar med venner på sykkelturner rundt i bydelen. Det er jo der jeg hører hjemme, men det er fint her i Askim hvor jeg bor. Har ofte lyst til å besøke noen av arrangementene deres, og har vært på fotoutstillingene, men er ennå i full jobb.

Uansett var det en fin oppvekst.

Av en eller annen grunn gikk jeg på Gamlebyen skole og hadde det fint der.

Kjenner dessverre ikke så mange på Vålerenga, men synes det er artig å være med i historielaget.

Nok en gang takk og lykke til med flott arbeid.

Gatene på Vålerenga og der omkring...

To korte og en lang – Østerdalsgata, Numedalsgata og Hedmarksgata

av Petter Opperud

På vestsida av Strømsveien går det nærmest Gjøvikbanen inn to gater, Østerdalsgata og Hedmarksgata.

Østerdalsgata går fra Strømsveien og nesten fram til Jordal Terrasse, idet den har en litt skjult del som går bak Hedmarks-gata 13 og 15 forbi Nyskolen i 7a og fram til omsorgsboligene i 7b.

I adressebok for Kristiania 1879 finnes disse gatene som Østerdals Gade, øvre og Østerdals Gade, nedre. Senere har gatene endret navn til Østerdals Gaden og Hedmarks Gaden.

På gamle kart er området merket som Østerdals Løkke, så det er grunn til å tro at disse gatene kan ha med avgrensningen av denne løkka å gjøre.

På det øvre hjørnet ved Strømsveien lå fra 1907 til 1967 Sætre Kjeksfabrikk. Produksjonen av kjeks ble først flyttet til Tårnåsen og siden utenlands.

I dag er det legekontor, kunstsenter, scooterverksted og mye annet i den store industribygningen.

Borettslaget som nå ligger på det nedre hjørnet i nr. 2 har derfor navnet Sætrehjørnet Borettslag.

I nr. 7a ligger Nyskolen. Den har ca. 100 elever og bygger på Mosse Jørgensens ideer om pedagogikk. På sine nettsider sier de at skolens visjon er å humanisere samfunnet. Måten vi jobber mot dette, er å øve barna å bli bevisste på sin rolle i et sosialt fellesskap, både på skolen og i et større perspektiv. Om Østerdalsgata er ganske kort, så er likevel Numedalsgata kortere. Den går fra Østerdalsgata ved Nyskolen til Hedmarksgata ved siden av lokalene til Sats. Den har ingen hus med nummer til gata og er Vålerengas korteste gate. Den er oppkalt etter dalføret Numedalen i 1896.

Hedmarksgata er derimot ganske lang. Egentlig er den en del av et sammenhengende gateløp fra Strømsveien til Botanisk hage. Men det er bare fram til Kampen kirke at den heter Hedmarksgata.

I nr.1 ligger Vålerenga Vertshus som blant annet brukes som stamsted for tilhengere av VIF fotball. Tvers over gata ligger nr. 2, som nå er Vålerenga bydelshus. Det ble bygget i 1877 og ble okkupert på 1970/80-tallet. Det samme skjedde med nr. 4, som opprinnelig ble bygget i 1878. Tidligere lå trikketallene på Kampen der Jordal Terrasse nå ligger. De het egentlig Vaalerengen Vognstation. Bygningene ble revet i 1988.

Østerdalsgata og Hedmarksgata mot Strømsveien en gang på 1970-tallet. Murhuset i Strømsveien 46, den gamle bensinstasjonen i Strømsveien 48 og det store trehuset i Østerdalsgata 2 ble senere revet for å gi plass til Sætrehjørnet Borettslag. Foto: Odd Magnar Solbakken.

Fotoutstilling 13. og 14. oktober 2018

Fotoutstillingsgruppa har hatt møter, og vi har satt opp disse temaene til årets utstilling:

- Klær og moter – vi lager en vegg for hvert tiår fra 1900-1990 med bilder, klær og gjenstander som er typiske.
- Melodi Grand Prix-rom med bilder, plater, gjenstander og annet som kan passe.
- Gamle Vålerenga presenteres med store bilder fra boka som snart kommer ut.
- Plakater med bilder fra hvert år VIF har tatt seriegull eller cupmesterskap i fotball.
- FØR/NÅ-bilder fra Vålerenga.
- Kalender 2019 presenteres med forstørrelser av hver side.
- Postkortsamling fra Vålerenga.
- Salgsbod i gangen.
- Kaffe og vaffelsalg i kjøkkenkroken.

Etterlysning:

Har noen en gammel symaskin med bord under som vi kan låne?
Har du ellers noe som kan passe inn under det som står ovenfor? Vi kopierer eller låner gjerne?
Gi oss beskjed på: epost@valerenga.org eller en av oss i styret.

Klær og moter blir et av hovedtemaene på årets fotoutstilling.
Foto utlånt av Helge Nilsen.

Fortaus- og bakgårdsmarked

Også denne våren ble det arrangert fortaus- og bakgårdsmarked rundt om på Vålerenga. Lørdag 21. april var det varmt i solveggen på hjørnet av Hjaltdlandsgata og Islandsgata.

Espen Forsjord og Even Haugseth representerte historielaget, og hyggelig var det at mange tok turen bortom.

Foto: Sverre Skoglunn.

Vålerenga skole - Hvilken klasse og hvilket år er dette?

Denne gangen blir det et fargebilde og en blandet jente- og gutteklasse. Vi er igjen spente på om noen av leserne kjenner noen av disse elevene, og hvilken klasse vi ser på bildet.

Når kan det være tatt? Gi oss gjerne tilbakemelding på epost@valerenga.org eller kontakt en av oss i styret. På forhånd takk! Send gjerne inn navnene hvis dere kjenner noen. På forhånd takk!

Klassebildet i nr. 1/2018

Både Kari-Wally Enger og Grete Weyer Hardi kjente igjen seg selv og klasse 2a den gangen de gikk på Vålerenga skole i 1947.

Bakerst frøken Beate Katle, Karin Eriksen, Grethe Weyer, Britt Lillehagen og Tove Hansen.
Midtre rad: Karin Ask, Berit Olsen, Solveig Johansen, Harriet ?, Karin Clausen, Karin Andersen, Edel Mørk, Laila Kristoffersen, Turid Andersen og Turid Sæter.
Første rad: Turid Edwardsen, Turid Siljeholm, Karin Fjellhammer, Kari-Wally Andresen, Bjørg Moksnes, Helen Karlstrøm, Torgunn Wangen, Inger-Marie Wilhelmsen, Ellen Berntsen, Kate Berntsen, Turid Olsen og Berit Bjerke

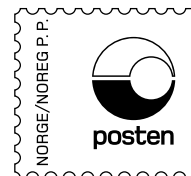
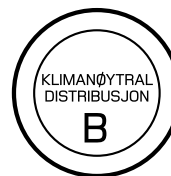
Tusen takk til Kari-Wally og Grete!

Avsender/Retur:

VÅLERENGA HISTORIELAG
Hedmarksgata 2
0658 Oslo

MER GAMMELT ENN NYTT

Årgang 21 - nr. 2/2018
ISSN 1890-9094

Informasjonsblad for
VÅLERENGA HISTORIELAG

epost@valerenga.org

Bankkonto: 0530 04 78222

Leder

Even Haugseth

Nestleder

Haide S. Østreng

Kasserer

Gro Shakesby

Sekretær

Håkon Olav Harald Engh

Styremedlem

Bjørn Granlund

Varamedlemmer

Wenche Ekstrøm
Reiner Schaufler
Petter Opperud

Kalendergruppe

Even Haugseth
938 01 902
leder@valerenga.org

Fotogruppe

Fotografering, innsamling og
digitalisering av bilder:
Bjørn Granlund
901 80 290
foto@valerenga.org

Idrettsgruppe

Om bydelens idrettsmiljø
Bjørn Arild Gjerdalen
909 19 250
b.gjerdalen@gmail.com

Fotoutstillingsgruppe og redaksjon medlemsavisa

Even Haugseth
938 01 902
leder@valerenga.org

Layout og sats:

Reiner Schaufler

Korrekturleser:

Kate Norderhaug Wohlstedt

Salgstorget

Bestilling: foto@valerenga.org eller tlf. 901 80 290

- **Historielagets kalender 2018**
Kr. 100,- + porto

- **Historielagets Kopp 100,-**
Caps 100,-
Piquet-skjorte 180,-

- **VIF-bok Heia Vål'enga!**
Kr. 450,- + porto

- **VIF jubileums-CD med 42 låter 1973-2012 inkl. jubileumslåta "Stolthet, respekt og kjærlighet" av Trond Ingebretsen**
Kr. 199,- + porto

Vålerenga historielag på nett:

valerenga.org

www.facebook.com/valerenga.historielag

Så enkelt er det å støtte Vålerenga historielag

Er du kunde hos Norsk Tipping og tipper eller spiller Lotto, Joker eller andre spill. Registrer denne strekkoden og tallrekka under neste gang, så støtter du indirekte Vålerenga Historielag. Din innsats og premie blir uforandret. Takk for støtten!

32774890364462